

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 26. 2. 1998, sp. zn. 2 Cdon 1866/97, ECLI:CZ:NS:1998:2.CDON.1866.97.1

Číslo: 11/2004

Právní věta:

Rozhodnutím "nadřízeného soudu" je i pořádkové opatření, které krajský soud přijme v době, kdy rozhoduje podle § 16 odst. 1 o. s. ř. mimo odvolací řízení o tom, zda je soudce okresního soudu vyloučen z projednávání a rozhodování věci.

Není dána funkční příslušnost k projednání dovolání proti usnesení "nadřízeného" soudu o uložení pořádkové pokuty; řízení o takovém "dovolání" proto musí být zastaveno.

Soud: Nejvyšší soud

Datum rozhodnutí: 26.02.1998

Spisová značka: 2 Cdon 1866/97

Číslo rozhodnutí: 11

Číslo sešitu: 1-2

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Příslušnost soudu funkční, Řízení před soudem

Předpisy: § 16 o. s. ř.

§ 236 o. s. ř.

§ 53 o. s. ř.

§ 80 o. s. ř.

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Usnesením ze dne 13. 5. 1996 Krajský soud v Brně uložil otci pořádkovou pokutu ve výši 1000 Kč, když měl za to, že podání jmenovaného ze dne 24. 4. 1996 je ve smyslu § 53 odst. 1 o. s. ř. hrubě urážlivým podáním.

Otec podal proti usnesení krajského soudu dovolání, ve kterém namítá, že nesprávným procesním postupem tohoto soudu mu byla odňata možnost před soudem jednat, že rozhodnutí odvolacího soudu spočívá na nesprávném právním posouzení věci a vychází ze skutkového zjištění, které v podstatné části nemá oporu v provedeném dokazování. Konkrétně dovolatel krajskému soudu vytýká, že po vznesené námitce podjatosti soudkyně okresního soudu měl zahájit řízení o vyloučení soudkyně; jestliže místo toho zahájil řízení ve věci péče o nezletilého, porušil ustanovení § 12 a § 83

o. s. ř., neboť řízení ve věci samé již bylo zahájeno u soudu prvního stupně. Soud též vydal rozhodnutí, aniž nařídil jednání a nařídil-li je, odepřel otci možnost před soudem jednat – uvádí dále dovolatel – a uzavírá, že proto je dán důvod zmatečnosti řízení a dovolání je důvodné podle § 241 odst. 3 písm. a) a b) o. s. ř. Právní posouzení věci je dle dovolatele nesprávné (a dovolací důvod ve smyslu § 241 odst. 3 písm. d/ o. s. ř. je dán) proto, že podání z 24. 4. 1996 podáním ve smyslu § 53 odst. 1 o. s. ř. není. Z úvahy, že jeho podání (“výpověď ve věci podjatosti”) je sice velmi kritické, leč v žádném případě hrubě urážlivé, a že soud o tomto neprovedl důkazní řízení, dovolatel dovozuje existenci dovolacího důvodu podle § 241 odst. 3 písm. c) o. s. ř. Proto požaduje, aby napadené usnesení bylo zrušeno.

N e j v y š š í s o u d řízení zastavil.

Z o d ů v o d n ě n í :

Z obsahu spisu je patrné, že pořádková pokuta byla otci udělena v průběhu řízení, ve kterém krajský soud zkoumal důvodnost námitky podjatosti, vznesené otcem vůči soudkyni okresního soudu.

Podle ustanovení § 16 odst. 1 o. s. ř. ovšem o tom, zda je soudce vyloučen, rozhodne nadřízený soud. Nadřízenému soudu přísluší i právo přijmout v řízení o vyloučení soudce nezbytná procesní opatření (může například k tvrzeným důvodům podjatosti vyžádat potřebná vyjádření nebo i vyslýchat účastníky a svědky), včetně práva přijmout (vydat) pořádkové opatření, kterým je též pořádková pokuta (srovnej § 53 o. s. ř. a rubriku tohoto ustanovení). Dovolání je ovšem mimořádným opravným prostředkem proti pravomocnému rozhodnutí odvolacího soudu (§ 236 odst. 1 o. s. ř.).

Pojem “nadřízený soud” (“nejblíže společně nadřízený soud”) je-li použit občanským soudním řádem k určení věcné příslušnosti soudu, vychází z organizačních vztahů uvnitř soustavy soudů, nikoli ze vztahů instančních, a s pojmem “odvolací soud” jej tudíž zaměňovat nelze (srovnej též stanovisko pléna Nejvyššího soudu z 27. 6. 1996, Plsn 1/96, publikované ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek č. 8 pro rok 1996 pod pořadovým číslem 48). Není-li rozhodnutí krajského soudu o vyloučení soudkyně okresního soudu rozhodnutím soudu odvolacího, nýbrž nadřízeného (srovnej též usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 31. 7. 1997, sp. zn. 2 Cdon 30/97, publikované v časopise Soudní judikatura č. 14, ročník 1997, pod pořadovým číslem 112), nelze logicky přisuzovat jinou povahu ani rozhodnutí o uložení pořádkové pokuty, v rámci řízení o vyloučení soudce vydanému.

Funkční příslušnost soudu pro projednání dovolání proti rozhodnutím “nadřízeného” soudu občanský soudní řád neupravuje. Nedostatek funkční příslušnosti je neodstranitelným nedostatkem podmínky řízení; Nejvyšší soud proto řízení, které touto vadou trpí, zastavil (§ 104 odst. 1, § 246c o. s. ř.).